

РЕШЕНИЕ

№ 231

гр. Бургас, 23.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Илияна Т. Балтова

Членове: Десислава Д. Щерева
Янко Н. Новаков

при участието на секретаря Станка Ст. Ангелова
като разгледа докладваното от Илияна Т. Балтова Въззивно гражданско дело
№ 20222000500393 по описа за 2022 година

Производството е реда на чл.258 и сл. ГПК.

С Решение № 835 от 5.08.2022 г., постановено по гр.д. 508/ 2022 г., Окръжен съд Бургас е осъдил **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София 1301, район Възраждане, ж. к. Възраждане, ул. „Св. София“ № 7, ет. 5, представлявано от А. П. Л. и Р. К. Д.. – заедно, с адрес за връчване: гр. Пловдив, площад „Кочо Честименски“ № 2Б, ет.5 – адв. Н. Ш., да заплати на **Б. М. Д.**, ЕГН *****, с адрес: гр. С., ****, сумата от 72 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди - болки и страдания от следните травми: контузия на черен дроб - операция и зашиване на същия, отстраняване на далака, операция на счупен десен крак и поставяне на планки, двустранно счупване на шест ребра от ляво и дясно, претърпени в резултат на инцидент с бетон-помпа на 20.05.2020 г. в с. Дюлево, Община С., ведно със законната лихва за забава върху сумата от 7.04.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, като искът над присъдената сума от 72 000 лв. до претендираната от 90 000 лв. е отхвърлен.

Със същото решение е осъдено **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД да заплати на **Б. М. Д.** сумата от 10

820 лв., представляваща лихва за забава в размер на законната за периода 9.11.2020 г. - 6.04.2022 г. върху присъденото обезщетение в размер на 72 000 лв., като искът над присъдената сума от 10 820 лв. до претендираната от 15 075 лв. е отхвърлен.

Присъдени са разноски.

Постъпила е въззивна жалба от **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД срещу постановеното решение, в която същото се обжалва като неправилно и необосновано, и се претендира отмяната му. Евантуално се иска намаляване на присъденото обезщетение за неимуществени вреди и обезщетение за забавено плащане на същото.

Излагат се аргументи, че вредите не попадат в застрахователното покритие на сключената задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“. Изтъква се, че задължителната застраховка покрива всички настъпили имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на МПС, които са настъпили в резултат на допуснати от прекия причинител нарушения на правилата за движение по пътищата, както и на вменените от закона правила за съхранение и надзор върху МПС. Сочи се, че в конкретния случай вредите са настъпили в резултат на немарливо изпълнение на правнорегламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност – работа с авто бетон-помпа и оборудването към нея, при полагане на армиран бетон от страна на третото лице Д. К., за което същият е признат за виновен.

Релевират се доводи, че към момента на настъпването на инцидента, товарният автомобил не е бил в движение по пътищата, а е бил използван съобразно специалното си предназначение, като строителна машина и строителна механизация, посредством която се е осъществявало строителството на обекта, по смисъла на § 1, т.20 от Наредба № 2 от 22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи. Първоинстанционният съд, по мнение на въззивника, е изтъквал превратно разрешенията, дадени от Съда на ЕС по сходни казуси – Решение на СЕС от 4.09.2014 г. по дело C-162/13; Решение на СЕС от 28.11.2017 г. по дело № C-514/16. При позоваване на последното решение, въззивникът подчертава, че в конкретния случай товарният автомобил е участвал в инцидент, при който

основната му функция, към момента на настъпване на произшествието, не е била да служи като средство за транспорт, а да генерира, като работна машина, двигателна сила, необходима за задвижване на бетон-помпата.

Оспорва се изводът на Окръжен съд Бургас, че без значение за спора е обстоятелството, че вредите, сочени от ищеца като настъпили при инцидента, се покриват от други задължителни застраховки, различни от „Гражданска отговорност на автомобилистите“, а именно – задължителната застраховка за професионална отговорност на строителя, по смисъла и реда на чл.171 ЗУТ и Наредбата за условията и реда за задължителното застраховане в проектирането и строителството, както и задължителната застраховка трудова злополука.

Въззивникът навежда аргументи, че настъпилата по време на работа трудова злополука поражда специална трудовоправна отговорност по реда на чл.200 и сл. КТ, която е различна от гражданската отговорност по чл.45-54 ЗЗД, обект на застраховане по задължителната отговорност „Гражданска отговорност на автомобилистите“.

Развити са оплаквания, че с изплатеното по силата на сключено споразумение по гр.д.№ 369/ 2020 г. на Районен съд С. от работодателя на прекия причинител на вредите на пострадалия обезщетение, пострадалият е напълно възмезден за претърпените вреди, за които счита „Унибетони“ ЕООД за отговорно, и така е заявил процесуалния представител на пострадалия, при постигане на споразумението. Навеждат се оплаквания, че увреденото лице няма основание да търси репарирание на същите вреди отново по съдебен ред както от застрахователя по чл.432, ал.1 КЗ, така и от делинквента по чл.45 ЗЗД.

Поддържа се също така, че е налице съпричиняване от страна на пострадалия на вредоносния резултат, в аспект, че самата работа с автобетон - помпа и оборудването към нея се възприема от закона като дейност, представляваща източник на повишена опасност. Пострадалият Б. Д. е следвало да откаже да работи с тази машина, тъй като не е разполагал с необходимата правоспособност за работа с нея, не е положил изпит по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, не е провел обучение за възможните рискове, нито е бил инструктиран за безопасна работа. Така същият с поведението си обективно е създал

предпоставки за настъпване на увреждането.

Претендира се също, че обезщетението е определено в необосновано завишен размер, с оглед икономическата ситуация в страната, като същото не следва да води до неоснователно обогатяване.

Претендират се разноси.

В срока по чл.263 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от **Б. М. Д.**, с адрес за връчване: гр. Бургас, ул. „Васил Левски“ № 16, офис 316 - адв. К. К., в който се моли за оставянето ѝ без уважение и потвърждаване на първоинстанционния съдебен акт.

Подчертава се, че относно процесния деликт има влязло в сила споразумение по наказателно дело, което е задължително, по смисъла на чл.300 ГПК, за гражданския съд, занимаващ се с последиците от деянието, относно извършеното наказуемо деяние, неговият извършител и виновността му.

Сочи се, че процесната машина е застрахована по договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, като застраховката е била действаща към момента на настъпване на инцидента.

На следващо място се подчертава, че сключеното споразумение с работодателя на виновния водач не съставлява отказ от иск.

По повод оплакванията в жалбата се заявява, че обстоятелството, че бетон - помпата не е изпълнявала движение по пътищата, когато се е случил инцидента, а е била използвана като строителна машина, не изключва отговорността на застрахователя по договора за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, тъй като вредите са настъпили при ползването на МПС, като КЗ предвижда възмездяване на вреди от застраховано МПС, дори когато същото е в престой.

Оспорват се претенциите на въззивника за наличие на съпричиняване и се настоява, че в конкретния случай начинът на настъпване на инцидента изключва съпричиняването.

Претендират се разноси.

Въззивната жалба е подадена в преклузивния срок, от легитимирани да обжалват страни, срещу акт, подлежащ на обжалване и отговаря на изискванията на правната норма за редовност. Следователно, същата е

допустима за разглеждане по същество.

При извършената служебна проверка, съгласно правомощията по чл.269 ГПК, Апелативен съд Бургас констатира, че постановеното първоинстанционно решение е валидно и допустимо.

Като взе предвид изложените в жалбата съображения, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства и съобрази закона, съдът приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен пред първоинстанционния съд и пренесен за разглеждане пред настоящата инстанция е иск, с който въззиваемият претендира да получи обезщетяване на претърпени от него вреди – болки и страдания, вследствие инцидент, настъпил на 20.05.2020 г., от застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ на прекия причинител на увреждането. Претенцията е с правно основание чл.432, ал.1 КЗ, вр. чл.45 ЗЗД.

Установено е от фактическа страна в производството, че на 20.05.2020 г. въззиваемият е бил част от строителна бригада, извършваща дейност по заливане с бетон на строителен обект в с. Дюлево, област Бургас, ул. „Рила“ № 10. Въззиваемият е бил ангажиран с насочване на гумения маркуч, с дължина от около два метра, посредством който става изливането на бетона от бетон-помпата на обекта. След изсипването на три бетоновоза в бетон-помпата, когато в нея е останал около 1,5 кубични метра бетонов разтвор, задният ляв стабилизатор на машината е пропаднал, последвало наклоняването ѝ, при което маркучът е ударил въззиваемия, който е изпаднал на строителната площадка и е претърпял увреждания.

Горната фактическа обстановка настоящият апелативен състав приема за установена на базата на депозираната при първоинстанционното разглеждане на делото съдебно-техническа експертиза и разпита на свидетеля Д. пред първата инстанция.

Видно от приетото като доказателство по делото споразумение по НОХД № 129/2021 по описа на Районен съд С., Д. Т. К. - шофьор и машинист на авто бетон-помпа е признат за виновен за това, че на 20.05.2020 г., поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност - работа с авто бетон-помпа и оборудването към нея, при полагане на армиран бетон, при условията на независимо

съпричиняване с трето лице, като разположил бетон-помпата на неравен терен с насипна земя, под наклон, подложил негодни дървени скари, разпънал мачтовата стрела без да се е уверил, че товарът е разпределен равномерно, с което да се избегне приплъзване, предоставил на необезопасения със защитен шлем, защитни ръкавици и защитни обувки въззиваем Б. Д. да работи с крайния маркуч на стрелата, без същият да е запознат с ръководство за работа с бетон-помпата, нарушил изброени в споразумението законови правила и по този начин е причинил на Б. М. Д. тежка телесна повреда - престъпление по чл.134, ал.1, т.1 НК.

За да бъде ангажирана гаранционно-обезпечителната отговорност на застрахователя по застраховката „Гражданска отговорност“ следва да се установи наличието на валиден застрахователен договор към датата на увреждащото събитие, както и възникването в срока на този договор на покрит застрахователен риск, за който застрахователят е приел да отговаря.

Дефинитивно, съгласно разпоредбата на чл.477, ал.1 КЗ, обект на задължителната застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ е отговорността на застрахованите за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/ или използването на моторни превозни средства. Пояснен е в чл.493 КЗ обхватът на застрахователното покритие, като се сочи, че се покриват вредите, настъпили вследствие притежаването или използването на моторно превозно средство, по време на движение или престой.

Спорен по делото е въпросът относно попадане на процесния инцидент в обхвата на покритието на застраховката, сключена с дружеството – въззивник, относно която не се оспорва че покрива фактическия състав на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключен по повод автомобила, причинил увреждането, и действащ към момента на настъпване на вредите.

Поддържа се във въззивната жалба, че доколкото в случая вредите са настъпили в резултат на немарливо изпълнение на правнорегламентирана дейност, а не поради нарушение на правилата за движение по пътищата или при използване на застрахованото моторно превозно средство, репарирането им не попада в предметния обхват на сключената застраховка.

В практиката на СЕС по отправени преюдициални запитвания е

разяснено, че понятието „използване на превозни средства“ по смисъла на Член 3 Параграф 1 от Първа директива (Директива 72/166/ЕИО на Съвета от 24 април 1972 г.; впоследствие отменена с Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и контрол върху задължението за сключване на такава застраховка) не обхваща единствено хипотезите на движение по пътищата, т.е. на движение по обществената пътна мрежа, а и всяко използване на превозното средство в съответствие с обичайната му функция - като средство за транспорт – така в Решение на СЕС от 4.09.2014 г. по дело C-162/13. По повод на случай, при който е било търсено обезщетение за вреди, настъпили в резултат на преобръщане на трактор, използван за задвижване на помпа за пръскане на хербицид - Решение на СЕС от 28.11.2017 г. по дело № C-514/16, съдът е направил разграничение в отговорността, като е посочил, че съдържащото се в Член 3 Параграф 1 от Първа директива понятие „използване на превозни средства“ не обхваща хипотеза, при която селскостопански трактор е участвал в произшествие и основната му функция, към момента на настъпване на това произшествие, не е била да служи като средство за транспорт, а да генерира, като работна машина, двигателната сила, необходима за задвижване на помпата на хербицидна пръскачка. В съобразителната част на решението е подчертано, че по отношение на определени категории превозни средства се наблюдава съвместяване на функции като средство за транспорт, каквото е обичайното им предназначение, и работна машина, като е съществено националната юрисдикция, според конкретиката на случая, да направи преценка дали при настъпване на увреждането моторното превозно средство е използвано за транспорт или като работна машина, извън обхвата на такова използване.

Решенията по преюдициалните запитвания са обвързващи както за запитващия съд, така и за всички съдилища в държавите - членки

Данните в случая сочат, че бетон-помпата е била спряна на строителната площадка и е била подготвена за работа, което е налагало нивелиране и укрепване на машината с помощта на хидравличните стабилизатори, с които е оборудвана, и дървени греди под тях. Поради неравностите на терена и пропуска на водача на машината да контролира непрекъснато стабилността ѝ, в определен момент тя е загубила устойчивост

под задния ляв стабилизатор, наклонила се е и маркучът е ударил въззиваемия, което е причинило изпадането му. Вещото лице по техническата експертиза е акцентирало, че към момента на настъпване на произшествието, специализираният автомобил е изпълнявал дейност по разливане на бетонен разтвор, при което работният му орган е бил в разпънато положение и не е било възможно да се използва като превозно средство.

Анализирайки гореизложените обстоятелства по причиняване на уврежданията на въззиваемия, настоящият апелативен състав счита, че същите не са причинени в резултат на ползването на моторно превозно средство по предназначението му за транспортиране, а при упражняване на функцията му като работна машина за провеждане на бетонов разтвор от бетоновоз към строителен обект, с помощта на приспособление, състоящо се, по данни на вещото лице, от метални тръби, свързани с гумен маркуч, закрепени на метална стрела. В допълнение, от заключението става ясно, че в процеса на изливане на бетоновия разтвор машината е укрепена с хидравлични цилиндри от четирите си страни, което, заедно с разгънатия работен орган, осуетява всякаква възможност за придвижване като средство за транспорт. В работен режим двигателният механизъм на бетон-помпата се използва не за придвижване, а за изпомпване на бетоновия разтвор.

Ето защо и в светлината на цитираната по-горе обвързваща съдебна практика, не би могло да се заключи, че настъпилият инцидент е при използване на превозното средство, застраховано при въззивника, по основното му предназначение и в този смисъл изложените в жалбата доводи относно отсъствие на приложимост на застрахователната защита следва да се окачествят като основателни. Не се констатира настъпването на покрит риск, в срока на застраховката. Искът за присъждане на застрахователно обезщетение следва да се отхвърли.

Без основание въззиваемият в отговора си се позовава на споразумението по приключилото наказателно производство, като обвързващо относно изводите за настъпване на противоправно деяние, неговият извършител и виновността му. Видно от споразумението, същото е за престъпление, което не е свързано с ползването на моторно превозно средство за транспорт, т.е. не е налице тъждество между престъплението, за което делинквентът е наказан, и вредоносните действия, резултатът от които

застрахователят се е ангажирал да репарира.

При гореизложените заключения по основателността на претенцията, не следва да се обсъждат останалите релевиращи в жалбата оплаквания.

Поради частично несъвпадане на изводите на настоящия състав с тези на съда от първа инстанция, налага се частична отмяна на решението, в частта, с която искът е уважен, и постановяване на ново решение, за отхвърляне на претенцията. Следва да се отмени и решението, в частта по присъждане на мораторната лихва за обезщетението, доколкото това плащане е акцесорно и функционално обвързано с основателността на главната претенция.

Решението следва да се отмени и в частта за разноските.

При този изход от делото, въззиваемият следва да понесе, предвид поискването и доказаността, сторените от въззивника разноски пред двете инстанции – **4780 лв.** за защитата пред първата инстанция, обхващащи сумата от 4380 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение, и сумата от 400 лв. – заплатено възнаграждение на вещо лице; **10 386,40 лв.** – за защитата пред въззивната инстанция, обхващащи сумата от 8730 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение, и сумата от 1656,40 лв. – заплатена държавна такса.

Мотивиран от изложеното, Апелативен съд Бургас

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 835 от 5.08.2022 г., постановено по гр.д. 508/2022 г. на Окръжен съд Бургас, в частта, с която е осъдено **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“” АД**, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София 1301, район Възраждане, ж. к. Възраждане, ул. „Св. София“ № 7, ет. 5, представлявано от А. П. Л. и Р. К. Д.. – заедно, с адрес за връчване: гр. Пловдив, площад „Кочо Честименски“ № 2Б, ет.5 – адв. Н. Ш., да заплати на **Б. М. Д.**, ЕГН *****, с адрес: гр. С., ****, с адрес за връчване: гр. Бургас, ул. „Васил Левски“ № 16, офис 316 – адв. К. К., сумата от 72 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди - болки и страдания от следните травми: контузия на

черен дроб - операция и зашиване на същия, отстраняване на далака, операция на счупен десен крак и поставяне на планки, двустранно счупване на шест ребра от ляво и дясно, претърпени в резултат на инцидент с бетон-помпа на 20.05.2020 г. в с. Дюлево, Община С., ведно със законната лихва за забава върху сумата от 7.04.2022 г. до окончателното ѝ изплащане; в частта, с която е осъдено **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД да заплати на **Б. М. Д.** сумата от 10 820 лв., представляваща лихва за забава в размер на законната, за периода 9.11.2020 г. - 6.04.2022 г. върху присъденото обезщетение в размер на 72 000 лв., както и в частта за разноските, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от **Б. М. Д.**, ЕГН *****, с адрес: гр. С., ****, с адрес за връчване: гр. Бургас, ул. „Васил Левски“ № 16, офис 316 - адв. К. К., против **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София 1301, район Възраждане, ж. к. Възраждане, ул. „Св. София“ № 7, ет. 5, представлявано от А. П. Л. и Р. К. Д.. – заедно, с адрес за връчване: гр. Пловдив, площад „Кочо Честименски“ № 2Б, ет.5 – адв. Н. Ш., иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди - болки и страдания от следните травми: контузия на черен дроб - операция и зашиване на същия, отстраняване на далака, операция на счупен десен крак и поставяне на планки, двустранно счупване на шест ребра от ляво и дясно, претърпени в резултат на инцидент с бетон-помпа на 20.05.2020 г. в с. Дюлево, Община С., в размер на сумата от 72 000 лв., ведно със законната лихва за забава от 7.04.2022 г. до окончателното ѝ изплащане; иск за присъждане на сумата от 10 820 лв., представляваща лихва за забава в размер на законната, за периода 9.11.2020 г. - 6.04.2022 г. върху обезщетение в размер на 72 000 лв.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата част.

ОСЪЖДА **Б. М. Д.**, ЕГН *****, с адрес: гр. С., ****, с адрес за връчване: гр. Бургас, ул. „Васил Левски“ № 16, офис 316 - адв. К. К., да заплати на **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София 1301, район Възраждане, ж. к. Възраждане, ул. „Св. София“ № 7, ет. 5, представлявано от А. П. Л. и Р. К. Д.. – заедно, с адрес за връчване: гр. Пловдив, площад „Кочо Честименски“ № 2Б, ет.5 – адв. Н. Ш., сумата от **4780**

лв. – съдебно-деловодни разноси пред първата инстанция.

ОСЪЖДА Б. М. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ****, с адрес за връчване: гр. Бургас, ул. „Васил Левски“ № 16, офис 316 - адв. К. К., да заплати на **„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК – Застраховане“** АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София 1301, район Възраждане, ж. к. Възраждане, ул. „Св. София“ № 7, ет. 5, представлявано от А. П. Л. и Р. К. Д.. – заедно, с адрес за връчване: гр. Пловдив, площад „Кочо Честименски“ № 2Б, ет.5 – адв. Н. Ш., сумата от **10 386,40 лв.** – съдебно-деловодни разноси пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____